

Zpráva z akce

„REALIZOVANÉ PROJEKTY PRV V ZAHRANIČÍ – ZA PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE“

17. – 21. září 2023

V neděli dne 17. října 2023 byla zahájena čtyřdenní exkurze pod názvem Realizované projekty Programu rozvoje venkova (PRV) v zahraničí – za příklady dobré praxe, kterou uspořádala Celostátní síť pro venkov (CSV) Ústeckého kraje ve spolupráci s Místní akční skupinou Český Sever, z.s.. Na zahraniční exkurzi do Rakouska na severovýchodě spolkové země Tyrolsko, v bezprostřední blízkosti německé hranice vyrazilo třicet zástupců z obcí, měst, podnikatelů a zemědělců.

První návštěvou byla samoobslužná prodejna regionálních výrobků v Kufsteinu. Tato prodejna, která je otevřená non-stop, je nazvaná jako „kontejnerová samoobslužná prodejna regionálních výrobků Hoamatkasl“. Do systémů prodejen je zapojeno celkem 66 lokálních producentů. Prodejna je otevřena 24 hodin denně. Přestože jsou regionální výrobky cenově dražší, zájem o tyto výrobky mezi lidmi je, a to právě pro jejich místní původ.

Cowork – Slyšeli jste o něm? A jak takový cowork funguje? V Tyrolsku jsme měli možnost jich navštívit a zhodnotit několik. Cowork je sdílený pracovní prostor, který je veřejností využíván pro distanční záležitosti. Zaměstnanci, podnikatelé a další pracovníci si zde pronajímají místo pro práci dle svých potřeb. Zaměstnanci tímto uspoří čas na cestách, který mohou věnovat své práci. V rámci exkurze měli účastníci možnost shlédnout a zároveň zhodnotit fungování 3 coworků. První cowork, který jsme mohli navštívit byl ve městě Kufstein. Zde si město pronajalo prostor na padesát let a díky podpoře LAG KUUSK vytvořili sdílené pracovní místo. Místní cowork Innovation Raum se nově veřejnosti zpřístupnil již v říjnu 2023. Jeho provoz bude financovat z 20 % město a zbylou část nákladů dalších několik podniků.

Důsledky klimatických změn, rostoucí závislost na fosilních palivech a rostoucí ceny energií jsou důvodem, proč se v současné době dostávají do popředí obnovitelné zdroje energií. Příkladem je bioplynová stanice ve městě Kóssen, kterou jsme měli možnost navštívit. Prostory bioplynové stanice nás provedl Helmut Mauracher ze společnosti Biogasanlage Kaiserwingl. Poskytl nám patřičné informace o provozu této bioplynové stanice i přidružené výrobě kompostu a dřevní štěpky.

Gastroodpad se pravidelně sváží z obcí k dalšímu zpracování. Odpad se nejprve vytrídí a poté převádí do bioplynové stanice, kde se přidají potřebné bakterie, které aktivují biofermentační proces. Při tomto procesu vzniká plyn, který je označován jako zelený (biometan) a jeho spalováním se vyrábí elektřina, která je dále distribuována do energetické distribuční sítě. Teplo, které se při spalování uvolňuje je také využíváno, a to k vysušení zpracovaného štěpkovaného dřevního odpadu. Jako dřevní odpad je např. zbytkové dřevo, které vzniká při zpracování kulatiny, dále velké či menší větve, které pochází například z údržby veřejné zeleně obecních

pozemků. Dřevní štěpku využívají místní subjekty k vytápění soukromých i veřejných objektů. Přebytkové teplo je následně využíváno na zajištění dostatečné teploty v bioplynové stanici, neboť je potřeba pro správnou funkci dodávaných bakterií a celého biofermentačního procesu.

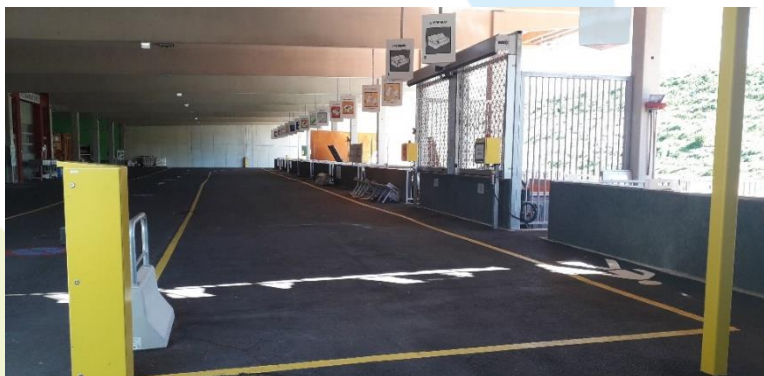

Bioplynová stanice zpracovává přibližně 5000-6000 tun odpadu ročně. Instalovaný výkon je 250 kWh, dle provozu vyrobí mezi 1 a 2 GW elektřiny ročně, při provozu 24 hodin denně je to pak 2 200 MW. Pro srovnání na průměrnou domácnost, která spotřebuje okolo 5 MW elektřiny ročně, pak tato spotřeba stačí pro celkem 440 domácností. Taková bioplynová stanice je schopná soběstačně zásobovat celý rok elektřinou obec či město o 1 500 obyvatelích.

Výsledný produkt z bioplynové stanice – digestát je organické hnojivo, a to je následně prodáváno farmářům. Celkem tedy vyrábí čtyři produkty:

- Elektřina/zelený plyn (biometan)
- Dřevní štěpka
- Kompost
- Hnojivo pro zemědělské využití.

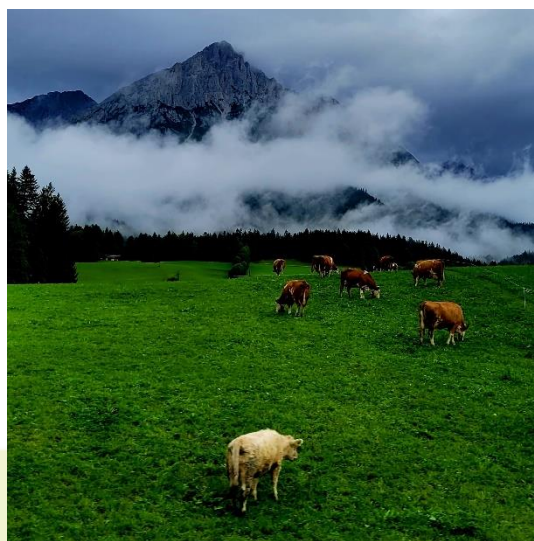
Pan Reinhold Floörl, starosta obce Kössen, inicioval spolupráci tří obcí a kromě společné bioplynové stanice mají také společný samoobslužný třídící sběrný dvůr, kam účastníci měli možnost v rámci exkurze zavítat. Vjezd do dvora je umožněn pouze na čip, který dostává každý obyvatel. Tříděný odpad zabírá nulové náklady na celkovou spotřebu, neboť ho lze dále prodávat. Třídíčka (sběrný dvůr) nemá žádné provozní náklady.

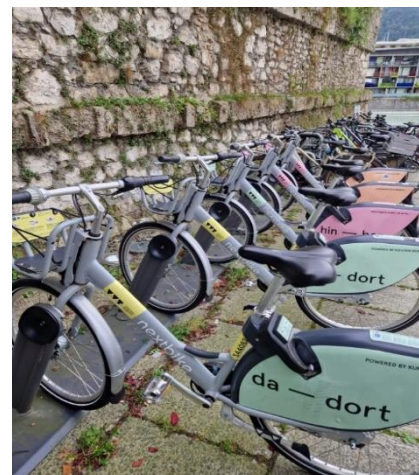
A proto zde platí, že čím kvalitnější třídění, tím větší objem financí obec získá. Třídění se obci významně vyplácí, protože vzniklý čistý odpad je následně recyklován. Třídít mohou obyvatelé v řadě separátních

boxů. Většinu separovaného odpadu je možné odevzdat zdarma. Velkoobjemový odpad je zpoplatněn. Součástí odběrných boxů je váha, zároveň je vypočítána cena a následná úhrada se provádí platební kartou. Ten, kdo se rozhodne netřídit, zaplatí významně vyšší částku za svoz komunálního odpadu. Na střeše sběrného dvora jsou umístěny fotovoltaické panely, které produkují 330 MWh ročně. Do budoucna chtějí kapacitu rozšířit na 1 500 MWh. Tato energie odpovídá spotřebě energie celé obce. Cílem je tedy nezávislost a energetická soběstačnost obce.

Pro Tyrolsko je typická pastva skotu s produkcí mléka. My jsme měli tu možnost seznámit se nejen s příběhem sýrárny BIO Käserei Walchsee, ale taktéž s jejími produkty a interiérem. Právě zde se spojilo padesát pět místních sedláků z místního družstva, kteří vlastní také výrobu mléčných výrobků BIO Käserei Walchsee. Současně mají podíl na zisku, který se promítá do výkupní ceny mléka, která se každý měsíc mění. V regionu funguje souběžně šest lokálních sýráren, z toho tři v BIO kvalitě. Vyrábí se zde máslo, tvrdé (tzv. horské) sýry a jogurty výhradně z mléka, které je produkováno dojnícemi, které jsou chovány v režimu nejvyššího standardu biochovu. Výrobna byla podpořena z programu LEADER prostřednictvím místní akční skupiny. Ročně zpracují 4,5 mil. litrů mléka. Součástí komplexu je také kavárna, dále prodejna regionálních výrobků a coworkingový prostor. Probíhá zde tradiční, ekologická a „bezchemická“ výroba mléčných výrobků s využitím moderních technologií a automatizací výroby. Spolupráce místních obyvatel znamená jistotu výkupu produkce za odpovídající ceny a zároveň prodávají své výrobky nejen v zájmovém místě, ale také v zahraničí.

Dalším místem návštěvy byl v Kufsteinu v St. Johann in Tirol. Zde jsme měli možnost vidět rozšíření veřejné dopravy o sdílená kola. Celkem je v dané oblasti k dispozici 110 sdílených kol, která lze nazpět vrátit v devíti taxativně možných stanicích, která jsou k tomuto účelu určená. Lidé je nejčastěji využívají na cestu do práce a z práce. Systém je dofinancován městem. Město v tomto projektu vidí smysl ekologické dopravy a vizi budoucnosti, protože již nyní počty uživatelů jízdních kol narůstají, a to rovnoměrně s počty výpůjček.

Energeticky příspěvková města zároveň podporují sdílení elektromobilů. Každý elektromobil je využíván 4-5 hodin denně, což postačí na pokrytí režijních nákladů. Působí nyní již pátým rokem. Z původních 3 elektromobilů vozový park rozšířil na celkem 21 vozů. Sdílení elektromobilů je typické pro velká města a Kufstein a St. Johann in Tirol je jeho průkopníkem. Herbert Wachselberger, zakladatel centra Lilienhof Schwoich, provedl účastníky místem naší poslední zastávky exkurze, kterým byl objekt původního statku, který je přestavěn na terapeutické centrum. Toto centrum nyní slouží pro 37 dětí docházejících do denní péče. Zároveň místní prostory, zejména zvířecí farma, jsou navštěvovány dětmi z mateřských škol Kufsteinu. Centrum vzniklo díky podpoře programu LEADER a z darů poskytnutých podporovateli.

zpracovala: Ing. Marcela Synková

dne: 31.10.2023